

ПОЗДРАВНА РИЈЕЧ

Другарице и другови,

У савременим туристичким кретањима природне вриједности, квалитет и презентација културно-историјског наслеђа појединих земаља, подручја и региона од битног су утицаја на избор дестинација, односно опредјељења великог броја туристичких „номада“ који током године проведу дужи или краћи вријеме на стационираном одмору или у „крстарењу“ одређеним подручјима.

Према подацима Међународне организације за економску сарадњу и развој (OECD), међународни туристички промет у прошлој години, укључујући и пословна путовања, достигао је бројку од 310 милиона путника. Туризам као најзначајнија социоекономска појава овог стољећа поприма све масовнији карактер и постаје опште добро, доступно сваком становнику наше планете. Већ одавно је Херман Кахи прогнозирао да ће 2000. године туризам бити највећа индустријска сила наше планете, понајприје у неразвијеним земљама и земљама трећег свијета.

Ако се зна да највећи број туриста долази из високо развијених европских земаља и Америке, гдје је човјек већ постао саставни дио техничко-технолошког процеса, тада је сасвим разумљива прогноза америчког футуролога Солвина Топлера, да ће се из потребе за компензацијом због отуђености живота, у високо развијеним индустријским срединама водити велика индустрија доживљаја. Људи ће у будућности једнако страствено сакупљати доживљаје, као што су до сада сакупљали предмете.

Овакве и сличне прогнозе, које очигледно постају стварност, показују да туризам добија све шире димензије, да постаје саставни дио свакодневног живота и потреба за непосредним контактима са природом, културном баштином и људима.

По квалитету културно-историјских и природних вриједности Југославија је једна од најатрактивнијих земаља Медитерана. Примјера ради седам наших културно-историјских и природних локалитета до сада је уврштено у попис УНЕСЦ-а, као изузетне вриједности и заједничко добро читавог човјечанства.

Ако се томе дода и попис од преко 250 културно-историјских и других вриједних објеката највише споменичке категорије, тада је то доиста довољан разлог да се фактор ових изузетних вриједности посебно забиљежи. Међутим, све те вриједности још увијек су слабо познате или су недовољно истицане у нашој општој пропагандно-туристичкој и информативној дјелатности.

Резултати до којих се дошло у Центру за друштвена истраживања Свеучилишта у Загребу, на бази компарације мотива посјете иностраних туриста Југославији и неким другим европским земљама то и потврђују. Анализа указује да су „културни разлози“ путовања у Југославију добили само 2,7% гласова, док је за исти разлог Пољска добила 7,6%, Италија 5,6%, Њемачка 4,8% гласова итд. Поруче из ове анализе, као и закључци и препоруке садржане у „Декларацији о светском туризму“, поред класичних елемената за побољшање туристичке понуде, истичу потребу заштите и поштовања културног наслеђа, његовог квалитетнијег одржавања и савремене презентације, као основних фактора туристичке културе одређене средине, али такође и значајне економске компоненте у стварању девизних ефеката од ове дјелатности.

У општу и заједничку ризницу наше културне баштине, Бока Которска заиста уноси праве драгуље из ризнице својих природних и културних љепота и знаменитости. С правом се може тврдити да у приобалном појасу читавог Бококоторског залива нема насеља у коме не постоји неки културно-историјски споменик, чак би се могло рећи да је читава Бока један јединствени природни и културни резерват у коме су настајала и развијала се умјетничка дјела и предмети од трајне вриједности.

Овдје, на тлу Боке, и у овом благом поднебљу сусретали су се и испреплитали утицаји Истока и Запада, смјењивале цивилизације и културе, али у тим вјечитим сукобима домаћег и страног развијала се и материјална култура специфичног обиљежја на основу којег можемо судити о обичајима, начину живота, вјеровањима и менталитету њихових стваралаца.

У том смислу и овогодишњи научни скуп на тему: „Културно-историјски споменици Боке Которске и туризам“, у организацији Туристичког савеза, даљи је допринос проучавању и научној обради културно-историјског и споменичког блага овог подручја. Научна и стручна презентација ових вриједности је наша трајна обавеза, а она је утолико већа када се зна да су многи споменици још недовољно стручно обрађени, па због тога и нијесу могли бити на адекватан начин презентирани. Посматрајући нашу културну баштину и као изузетно значајну димензију туристичке понуде овог региона према којој ће се у будућности све више усмјеравати токови туристичких кретања, неопходно је учинити максималне напоре за њену културну презентацију и доступност домаћим и иностраним посјетиоцима. То је

и основна порука свјетског туристичког покрета према коме туристички сусрет значи контакт са природом, културном баштином и људима, ослобођеним стега и жељних истинског доживљавања одређеног подручја.

Поруке овог другог по реду тематског научног скупа у организацији Туристичког савеза Боке Которске треба да постану не само путоказ већ и трајна обавеза одговарајућих привредних и друштвених субјеката, научних институција и одговорних појединаца на њиховој благовременој реализацији и спровођењу у живот, како се не би догодило да остану само на папиру.

На крају, дозволите ми да се у име Туристичког савеза Боке Которске и у своје лично захвалим свим сарадницима који су помогли око реализације овог научног скупа, а свим учесницима да зажелим много успјеха у будућем научном раду и стваралаштву.

Анте СТЕРНИША